

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/176/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717204872
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2717204872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Michala Novotného v sporovej veci žalobkyne: W. C., nar. XX. N. XXXX, R., D. M. 1534/5, zast. advokátom: JUDr. Ján Pekar, Skalica, Potočná 191/39, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, Pribinova 25, Bratislava, zast. splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 2Csp/170/2017-80 z 18. októbra 2018 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. a IV. potvrdzuje.
- II. Vo výroku I. a II. odvolací súd napadnutý rozsudok mení tak, že žalobu v tejto časti zamietá.
- III. Stranám sa nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500014826 zo dňa 28.8.2012 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov; II. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) zo dňa 28.8.2012 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o Revolvingovom úvere číslo 8500014826 je neplatná; III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 303,91 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 303,91 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a V. priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za dokázaný tento skutkový stav:

3. Žalovaný ako právnická osoba uzatvoril so žalobkyňou ako spotrebiteľom dňa 28.8.2012 zmluvu o revolvingovom úvere (ďalej len „ZoRÚ“). Na základe predmetnej zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver (úverový limit) vo výške 1.500 eur (takáto suma je uvedená v samotnej zmluve). Zmluvné strany si dohodli mesačnú splátku úveru 80,37 eur vždy k 30. dňu v mesiaci, počet splátok 42, RPMN za úver 70,01 %, ročnú úrokovú sadzbu 70,01 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84, celková čiastka (úver + úroky) 3.375,54 eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (revolving + úroky) 1.928,88 eur, priemernú RPMN za úver 45,60 %.

4. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere podľa čl. 13 mali byť Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. (ďalej „zmluvné dojednania“), tieto však súdu neboli predložené.

5. V čl. 8 bod 8.1. Zmluvy bolo dojednané: „DOHODA O POSKYTNUTÍ SLUŽBY uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, predmetom tejto Dohody po poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe žiadosti a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eur a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok revolvingu vo výške 112,80 eur, v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Samotná možnosť odkladu je pritom viazaná na žiadosť dlžníka. V bode 8.4 (veta prvá žiadosti) zmluvy je uvedené, že odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto dohody o poskytnutí služby. V bode 8.4 (veta druhá žiadosti) zmluvy je uvedené, že sa veriteľ a dlžník dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3 zmluvných dojednaní žiadosti/zmluvy oproti pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) ku dňu poskytnutia úveru dlžníkovi podľa článku 2.3 zmluvných dojednaní žiadosti/zmluvy.

6. Z obsahu Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) z 28.8.2012 (ďalej len „Dohoda o zrážkach zo mzdy“) uzatvorenej k zmluve o revolvingovom úvere číslo 8500014826 medzi stranami sporu mal súd preukázané, že celá dohoda je urobená formou predtlačeneho formulára, pričom sa do nej dopisovali len údaje: osoba zastupujúca žalovaného, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo, číslo zmluvy o úvere, suma na uhradenie zo strany dlžníka, výška mesačnej splátky na zrážanie zo mzdy zamestnávateľom dlžníka, dátum, podpisy).

7. Z potvrdenia - zrážky zo mzdy spoločnosti Eissmann Automotive Slovensko, s.r.o. zo dňa 20.6.2017 mal súd preukázané, že v roku 2016 žalobkyni vykonávali zrážku zo mzdy v prospech spoločnosti Anaco Bratislava na základe žiadosti a dohody o zrážkach zo mzdy, ktorou sa p. C. W. zaviazala zabezpečiť uspokojenie pohľadávky Veriteľa - Profi Credit Slovakia, s.r.o., Bratislava, vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500014826. Za mesiac 12/2016 jej bola pod VS 8500014826 zrazená suma 303,91 eur.

8. Z obsahu spisu OS Skalica sp. zn. 1Csp/74/2017 súd zistil, že tunajší súd uznesením č. k. 1Csp/74/2017-16 z 18.8.2017 formou neodkladného opatrenia nariadil žalovanému zdržať sa výkonu Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500014826 z 28.8.2012. Zároveň uložil povinnosť zamestnávateľovi žalobkyne zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy žalobkyne. Súčasne žalobkyni uložil povinnosť, aby do 30 dní od právoplatnosti uznesenia podala proti žalovanej žalobu vo veci samej o vydanie bezdôvodného obohatenia. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť v tejto časti dňa 8.9.2017. Žalobkyňa podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 19.9.2017, čiže v lehote stanovenej súdom.

9. Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 20.12.2012 súd zistil, že Peter Janča, IČO: 43019471 prijal od W. C. (bez uvedenia ďalších identifikačných znakov) sumu vo výške 2.568,50 eur.

10. Z karty klienta k č. Zmluvy 8500014826 zo dňa 10.2.2014 súd zistil, že žalovaná uhradila od 30.9.2012 do 30.9.2013 sumu 965,07 eur.

11. Z výpovede žalobkyne súd prvej inštancie zistil, že podala trestné oznámenie na p. Janču, ktorému uhradila splátky úveru, avšak p. Janča tieto splátky nepoukázal spoločnosti - žalovanému. Nevie uviesť, či bola podaná obžaloba na súd. Ďalej uviedla, že zmluvu uzatvorila v pobočke žalovaného, ktorú mal v Skalici prostredníctvom p. Janču, ktorý sa predstavil, že je obchodný zástupca spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o., vždy jednala len s ním. Mala uzavreté dve zmluvy u žalovaného, zmluvu s koncovkou 826 podpísala osobne, podpisovala viac listín, myslela si, že sa jedná o jednu úverovú zmluvu. Zo strany p. Janču nebola upovedomená, že podpisuje aj zmluvu o zrážkach zo mzdy, nič také jej nepovedal. Následne splácala splátky úveru tak, že jej mama išla do Tatra banky a dala na účet žalovaného sumu asi 80,40 eur. Neskôr chcela mať úver splatený, tak si vybavila úver v Prima banke. Išla za pánom Jančom sa spýtať, či úver je možno vyplatiť naraz a taktiež druhý úver, ktorý mala poskytnutý u žalovaného. P. Janča povedal, že sa to dá a vypočítal koľko dlží na úveroch. Bola to suma 2.568,50 eur, ktorú mu následne aj vyplatila v hotovosti do rúk p. Janču. On si sumu prevzal a vystavil príjmový pokladničný doklad. Druhý úver, ktorý mala u žalovaného bol z úverovej zmluvy z rovnakého dňa na rovnakú čiastku

a vykonávala rovnaké splátky. Predpokladá, že suma 2.568,50 eur bola rozdelená rovnakým dielom na obidve zmluvy.

12. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzavrel, že úver poskytnutý žalobkyni na základe zmluvy o úvere č. 8500014826 zo dňa 28.8.2012 je bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože zmluva o úvere neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) a k) cit. zák. (určenie termínu konečnej splatnosti úveru, určenie výšky, počtu a termínu splatnosti splátok istiny, úrokov a iných poplatkov). Žaloba je v zmysle § 137 písm. d) C. s. p. v nadväznosti na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. prípustná, preto súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené v prvom výroku rozsudku.

13. K neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) zo dňa 28.8.2012 uzavretej k zmluve o revolvingovom úvere číslo 8500014826 medzi žalobkyňou a žalovaným uviedol, že pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. O. z.), pričom dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Dohoda o zrážkach zo mzdy však neobsahovala výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená („spoločnosť bude mať - má voči dlžníčke pohľadávku, ktorá vznikne“), opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky (všetky revolvingy, príslušenstvo, prípadné zmluvné pokuty, náklady, ktoré žalovanému vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávok a prípadne ďalšie pohľadávky žalovaného voči žalobkyni, ktoré do budúcnosti vyplynú/vzniknú zo zmluvy a jej prípadných dodatkov) je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 O. z. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok únieového práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť súd musí brať zreteľ.

14. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyni bolo poskytnutých 1.284,25 eur (1.500 eur - 215,75 eur poplatkov v rámci dohody o poskytnutí služby). Žalovaná uhradila pri tejto zmluve sumu podľa karty klienta 965,07 eur, zrážka zamestnávateľom 12/2016 vo výške 303,91 eur a z príjmového pokladničného bloku zo dňa 20.12.2012 je zrejma suma 2.568,50 eur, ktorú zaplatila žalobkyňa do rúk finančného agenta žalovaného - Petra Janča. Z rozsudku Okresného súdu Skalica sp. zn. 6T/175/2017-1751 zo dňa 1.8.2018 súd prvej inštancie zistil, že Peter Janča, nar. X.XX.XXXX bol uznaný za vinného, pretože od presne nezisteného času roku 2010 najneskôr do októbra 2013, ako mandatár spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752 splnomocnený len v rozsahu na uzatváranie úverových zmlúv v mene tejto spoločnosti, v kancelárii na adrese Potočná 54 v Skalici, pri uzatváraní úverových zmlúv medzi dlžníkmi a veriteľom spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. alebo počas zmluvného vzťahu uviedol niektorých dlžníkov do omylu tým, že splátky úveru alebo jednorazové vyplatenie úveru môžu splatiť aj do jeho rúk, čím sa splátka považuje za zaplatenú a v prípade vyplatenia celej dlžnej sumy úveru úverová zmluva zanikne, hoci k takýmto úkonom spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o. splnomocnený nebol, peniaze si následne ponechal pre vlastnú potrebu, pričom takýmto spôsobom prevzal od dlžníkov finančnú hotovosť v rôznych výškach, buď na splátky úveru alebo na jeho vyplatenie od poškodenej s poradovým číslom 9. W. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. M. XXXX/X, R., prevzal jednorazovo sumu 2.568,50 eur, čím sa obohatil na ich škodu o sumu 75.061,05 eur, teda na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že iného uviedol do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku značnú škodu a čin spáchal na viacerých osobách. Súčasne ho súd zaviazal na úhradu škody W. C. (žalobkyni) v sume 2.568,50 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku o vine a treste dňa 3.8.2018 a dňa 4.9.2018 vo výroku o škode u poškodenej W. C.. Z výpovede žalobkyne, príjmového pokladničného dokladu a z kariet klienta k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500014826 a č. 8500014827 zo dňa 28.8.2012 prvoinštančný súd zistil, že finančný agent Peter Janča dňa 20.12.2012 prijal od žalobkyne objem peňazí vo výške 2.568,50 eur. V čase prijímania tejto sumy žalobkyňa uhradila žalovanému podľa kariet klienta k obom úverom (iné úvery v spoločnosti nemala) celkovo 6 splátok (3 splátky na úver č. 8500014826 a 3 splátky na úver č. 8500014827) a to v dňoch 30.9.2012, 30.10.2012 a 30.11.2012. Jednalo sa o úvery v oboch prípadoch na sumu 1.500 eur. Časť z uvedených peňazí použil finančný agent na úhradu úveru žalobkyne a to započítaním na nasledujúce splátky dňa 30.12.2012, 30.1.2013, 28.2.2013, 30.3.2013, 30.4.2013, 30.5.2013, 30.6.2013, 30.7.2013, 30.8.2013 a dňa 30.9.2013. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná uhradila sama tri splátky podľa karty klienta vo výške 241,11 eur (splátky za mesiac 9/2012 -

11/2012), následne uhradila p. Jančovi na vyplatenie úveru sumu pripadajúcu na úver č. 8500014826 vo výške 1.284,25 eur (z ktorých časť vo výške 723,96 eur bola započítaná na splátky) a následne bola vykonaná žalovanej zrážka zo mzdy vo výške 303,91 eur v mesiaci 12/2016. Celkom teda žalovaná uhradila na úver č. 8500014826 sumu vo výške 1.829,27 eur. Vyplatená čiastka úveru žalovaným bola vo výške 1.284,25 eur. Nakoľko úver bol vyhlásený za bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa bola povinná uhradiť sumu 1.284,25 eur. Z uvedené vyplýva, že žalobkyňa preplatila úver o 545,02 eur, avšak domáha sa zaplatenia len sumy 303,91 eur. Súd prvej inštancie mal za to, že treba chrániť dobromyseľnosť žalobkyne pri úhrade zvyšku úveru k rukám p. Janča, prekročenie rámca rozsahu poverenia tak žalovaného v zmysle § 15 ods. 2 ObZ zaväzuje a preto súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 303,91 eur, tak ako žiadala žalobkyňa, nakoľko boli kumulatívne splnené podmienky na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

15. K primeranému finančnému zadosťučineniu uviedol, že žalobkyňa má na takomto určení daný naliehavý právny záujem s odkazom na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vo všeobecnosti platí, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany proti porušiteľovi na súde. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenie práv alebo povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Preto sa súd nemôže stotožniť s názorom žalovaného, že žalobkyňa neuniesla ani v minimálnom rozsahu dôkazné bremeno svojho nárok, resp. na akom základe si ho uplatňuje, že absentujú konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých sa odvodzuje uplatňovaný nárok a dôkazy, ktoré by ich preukazovali. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia prihliadol na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania (neplatná dohoda o zrážkach zo mzdy, vyhlásenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, neprijateľná zmluvná podmienka v podobe Dohody o poskytnutí služby, priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia), vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup obchod strán k protiprávnemu konaniu a vyhodnotil požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia v sume 303,91 eur za primeranú. Priznaná suma je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela žalobkyňa v dôsledku konania žalovaného trpieť (zrážka zo mzdy vo výške 303,91 eur) a je satisfakciou postihujúcou žalovaného, ktorý konal ako dodávateľ finančnej služby závadne.

16. Včas podaným odvolaním sa žalovaný domáha zmeny všetkých výrokov rozsudku tak, že sa žaloba zamietne, eventuálne, aby zrušil predmetný rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že uvádzanie jednotlivých náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere a vyvodzovanie následku v podobe bezúročnosti je potrebné vykladať nie iba na základe zákona č. 129/2010 Z. z., ale aj únijného práva. Postup, kedy súdu sa odkloní od takto určeného postupu, je porušením povinnosti dodržať únijné právo, čo vo svojich rozhodnutiach opakovane konštatoval Súdny dvor EÚ. Napríklad podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Pfeiffer (C-397/01 až C-403/01) body 115 a 116 Požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Spoločenstva vyplýva zo systému Zmluvy, ktorá tým umožňuje vnútroštátnemu súdu, aby v rámci svojich právomocí zabezpečil plnú účinnosť práva Spoločenstva pri rozhodovaní o spore (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. mája 2003, Mau, C 160/01, Zb. s. 1-4791, bod 34). Táto zásada výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Spoločenstva formulovaná v práve Spoločenstva sa síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici (pozri v tomto zmysle rozsudok Carbonari a i., už citovaný, body 49 a 50). Aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/146/2017 konštatoval (bod 24 odôvodnenia) Smernica ako špecifický

prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora (C- 212/07, bod 110). Súdny dvor EÚ v bode 58 rozsudku vo veci C-42/15 vyslovil, že uvedené ustanovenie (čl. 10 ods. 2 smernica 2008/48/ES pozn.) by sa však nemalo vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice. Súdny dvor EÚ zároveň v spomenutom rozsudku konštatoval, že Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuviedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z uvedeného rozhodnutia teda pre výklad vnútroštátneho zákona vyplývajú dve dôležité pravidlá, členský štát nemôže zavádzať iné náležitosti zmluvy, ako určuje smernice 2008/48/ES, členský štát nemôže zavádzať bezúročnosť úveru v iných prípadoch, ako tých, kedy neuviedenie náležitosti, môže spochybniť možnosť spotrebiteľa zistiť rozsah svojho záväzku. Z napádaného rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie nerespektoval povinnosť vykladať vnútroštátne právo v zhode s právom EÚ. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že uzavretá zmluva neobsahovala údaj o konečnom termíne splatnosti úveru, a preto ide o dôvod bezúročnosti úveru. Náležitosť „konečná splatnosť úveru“ nepozná úijné právo, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene zákona č. 129/2010 Z. z. a táto náležitosť práve z dôvodu dodržiavania úijného práva bola vylúčená. Ak uvádzanie konečnej splatnosti úveru bolo zo zákonnej úpravy vypustené, potom pri aplikácii znenia zákona do spomenutej novely je potrebné zachovať požiadavku na eurokonformný výklad zákona. Konkrétne vo vzťahu k uvádzaniu termínu konečnej splatnosti to znamená, že s týmto údajom (náležitosťou) nemôže byť spájaný následok v podobe bezúročnosti, pretože členský štát takúto skutočnosť nemôže upraviť vo vnútroštátnom práve ako dôvod bezúročnosti. Túto skutočnosť potvrdila aj zmena zákona č. 129/2010 Z. z. od 1.5.2018. Zákonná požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru pritom bola v posudzovanom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti, Zmluva o revolvingovom úvere požadované informácie obsahovala, a to spôsobom vyplývajúcim z obsahu jednotlivých dokumentov, ktoré podľa vôle zmluvných strán predstavovali jej neoddeliteľnú súčasť. Z odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k výroku II. ani len nevyplýva zhodnotenie „neurčitost“ vymedzenia pohľadávky. Súd tento záver prijal bez akéhokoľvek náležitého odôvodnenia, čiže zo samotného rozsudku je nereálne sa dozvedieť ani len to, ako súd posudzoval otázku určitosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací prostriedok pohľadávok z konkrétnej úverovej zmluvy. To znamená, že vymedzenie zabezpečenej pohľadávky musí byť naviazané na túto zmluvu. Hoci právna úprava nevymedzuje, ako má byť „zabezpečená pohľadávka“ definovaná, je podľa názoru žalovaného si možné pomôcť napríklad právnou úpravou iných zabezpečovacích prostriedkov. Použitie tejto právnej úpravy je prijateľné na základe podobnosti vyplývajúcej z toho, že ide rovnako o zabezpečovací prostriedok. Súdna prax (napríklad uznesenie KS v Trnave sp. zn. 24Co/450/2012) ohľadne vymedzenia predmetu zabezpečenia (v danom prípade ručiteľského záväzku) uviedla v súlade s ust. § 303 Obchodného zákonníka - totiž žalovaný písomne prehlásil, že veriteľa uspokojí ak dlžník voči nemu nesplní záväzky vyplývajúce z predmetnej zmluvy, teda každý záväzok z kúpnych zmlúv a zmlúv o dielo, ktoré strany uzavrujú po dobu trvania predmetnej rámcovej zmluvy. Tento záver je v súlade s rozsudkom NS ČR sp. zn. 32Cdo 2384/98, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že ručiteľské vyhlásenie, podľa ktorého sa ručiteľ zaviazal uhradiť všetky finančné záväzky dlžníka vzniknuté na základe úverovej zmluvy, pokiaľ by ich neuhradil dlžník je určitý, pričom ide o prípad, kedy sú ručením zaistené záväzky, ktoré vzniknú v budúcnosti v zmysle cit. § 304 ods. 2 Obchodného zákonníka. Obdobný záver prijal i Najvyšší súd ČR i v rozsudku sp. zn. 320do 629/2006, v ktorej veci bol rovnako ručiteľský záväzok

viazaný na rámcovú zmluvu a týkal sa záväzkov, ktoré mali vzniknúť až v budúcnosti. Vymedzenie zabezpečenej pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy obsahuje jednoznačné vymedzenie toho, že zabezpečuje záväzok žalobcu (dlžníka) splatiť úver a jeho príslušenstvo na základe konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vymedzením vzťahujúcim sa na prípadné ostatné nároky vyplývajúce z daného zmluvného vzťahu - revolving, jeho príslušenstvo či sankcie - vymedzuje také nároky, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti. Z napádaného rozsudku nevyplýva žiadny dôvod svedčiaci o neurčitosti (teda o tom, že právny úkon a jeho obsah a význam nie je možné vyložiť a to ani pri dodržaní postupu podľa § 35 O. z.; uvedené ustanovenie súd pritom ani len nepoužil, čiže podľa neho nepostupoval). Vyslovenie neplatnosti právneho úkonu je v zmysle súdnej praxe rozhodnutím ultima ratio (napríklad nálezh Ústavného súdu SR z 1. apríla 2015 sp. zn. I. ÚS 640/2014 Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti a nie neplatnosti právneho úkonu). Má prichádzať teda do úvahy ako posledné riešenie, nie ako prvé. V napádanom rozsudku tomu tak bez pochyb nebolo. Neobstojí ani záver súdu vychádzajúci z toho, že zodpovednosť žalovaného za konanie Petra Janča by mala byť daná na základe § 15 ods. 2 Obchodného zákonníka. Peter Janča nepreberal žiadne peňažné čiastky v prevádzkarni žalovaného. Ak by súd zohľadnil verejne známe skutočnosti z verejne dostupných registrov (napríklad výpis zo živnostenského registra), potom by zistil že žalovaný nemá a nikdy nemal žiadnu prevádzkareň v Skalici. Napádaný rozsudok neobsahuje označenie jediného práva žalobkyne, ktoré bolo porušené a či ide o porušenie práva, ktoré predpokladá § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Rovnako v konaní neboli vykonané dôkazy a preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodnili výšku primeraného finančného zadostučinienia.

17. Z vyjadrenia žalobkyne vyplýva, že táto navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu Okresného súdu Skalica č. k. 2Csp/170/2017-80 zo dňa 18.10.2018. Uviedla, že žalovaný v časti I, v bode 1. odvolania v podstate požaduje, aby súd priznal smernici Európskej únie priamy účinok. Žalovaný požaduje, aby súd napriek výslovnému zneniu zákona, ktorý vyžaduje, aby úverová zmluva obsahovala aj termín konečnej splatnosti, na toto znenie zákona neprihliadal a postupoval podľa smernice 2008/48/ES. Daný postup je však v zmysle únijských ako aj vnútroštátnych právnych predpisov nedovolený. Najvyšší súd SR v uznesení 3Cdo/146/2017, na ktorý poukazuje aj žalovaný, uvádza, že eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona. Zmena v zákona č. 129/2010 Z. z. od 1. mája 2018 nepochybne preukazuje, že znenie zákona č. 129/2010 Z. z. nebolo do jeho novelizácie v súlade so znením smernice č. 2008/48/ES. Zákon č. 129/2010 Z. z. upravoval práva spotrebiteľov v rozsahu širšom, než smernica č. 2008/48/ES. Zákon č. 129/2010 Z. z. jednoznačne v čase uzatvorenia úverovej zmluvy vyžadoval, aby úverová zmluva obsahovala termín konečnej splatnosti úveru, avšak aj rozpis splátok úveru na istinu, úroky a iné poplatky. Z dôvodu, že zákonné znenie nezodpovedalo obsahu smernice pristúpil zákonodarcia k úprave znenia zákona č. 129/2010 Z. z. tak, aby bolo možné zákon aplikovať a interpretovať v súlade so znením smernice. Do novely zákona č. 129/2010 Z. z. však jednoznačne nebolo možné príslušné zákonné ustanovenia interpretovať tak, aby išlo o eurokonformný výklad.

18. Žalovaný tiež opakovane uvádza, že zmluva o úvere obsahovala termín konečnej splatnosti úveru, a to v nadväznosti na počet splátok a tiež na zmluvné dojednania. Ako uviedla vo vyjadrení zo dňa 21.3.2018 zmluvné dojednania neboli súčasťou zmluvy o úvere tak, ako bolo preukázané overenou fotokópiu zmluvy o úvere v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vedenom pred OS Skalica pod sp. zn. 1 Csp/74/2017. Pokiaľ žalovaný uvádza, že termín konečnej splatnosti úveru bol tiež uvedený v oznámení o schválení úveru, k tomuto je treba uviesť, že je to dvojstranný právny úkon. Oznámenie veriteľa je jednostranný právny úkon. Jednostranný právny úkon akejkoľvek osoby súkromného práva nemôže ukladať povinnosti žiadnej ďalšej osobe. Už len z tohto dôvodu nie je možné považovať oznámenie veriteľa o schválení úveru za súčasť akéhokoľvek právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným, a teda nemôže byť taká listina ani súčasťou zmluvy o úvere. Termín konečnej splatnosti úveru je iná zákonná náležitosť úverovej zmluvy a termín splatnosti splátky a počet splátok je zase odlišná náležitosť úverovej zmluvy. V uvedenej súvislosti odvolateľka poukázala na rozpornosť tvrdení žalovaného, ktorý na jednej strane uvádza, že úverová zmluva obsahovala termín konečnej splatnosti úveru, avšak na druhej strane vo svojom vyjadrení zo dňa 30.11.2017 na strane 4 v poslednom odseku uviedol, že zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. Na str. 3 v bode 2. žalovaný napáda

podľa neho nedostatočné odôvodnenia rozsudku v časti určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je celkovo precízne, koherentné, právne posúdenie logicky a zrozumiteľne nadväzuje na zistený skutkový stav. V tomto smere odvolateľka v celom rozsahu odkázala na odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 56. a nasl. rozsudku. K bodu 61. rozsudku súdu prvej inštancie uviedla, že neurčitost' určenia výšky zabezpečovanej pohľadávky spočíva tiež v tom, že reálne jej bol vyplatený úver len v sume 1.284,25 eur, teda nie 1.500 eur. Z dohody o zrážkach zo mzdy vôbec nie je zrejmé, pohľadávka v akej výške má byť zabezpečovaná. Taktiež žalovaný nechal svojho finančného agenta Petra Janču prakticky bez akejkoľvek kontroly, keď Peter Janča po dobu troch rokov (2010 - október 2013) vyberal od desiatok klientov žalovaného neoprávnené splátky jednotlivých úverov. Z trestného rozsudku je tiež nepochybné, že viac než štyridsať klientov žalovaného bolo uvedených do omylu v tom smere, že títo mali za to, že p. Janča bol oprávnený preberať splátky úveru v prospech žalovaného. Bolo vecou žalovaného, aby tento jednoznačne a zrozumiteľne informoval svojich klientov o tom, že p. Janča nebol oprávnený preberať jednotlivé splátky úverov. Janča vystupoval v mene žalovaného, v priestoroch označených logom žalovaného. Bolo pritom bežné, že p. Janča preberal splátky úveru od jednotlivých dlžníkov. Neexistoval teda žiadny dôvod pre to, aby zo strany žalobkyne vznikli akékoľvek pochybnosti ohľadom oprávnení p. Janču konať v mene žalovaného vrátane preberania splátok. Súd prvej inštancie precízne a logicky zdôvodnil tiež priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, na ktoré odôvodnenie v celom rozsahu odkázala. Záverom odvolania odvolateľka poukázala na ďalšie neprijateľné zmluvné podmienky v úverovej zmluve, a to dojednanie o ročnej úrokovej sadzbe vo výške 70,01 % a RPMN za úver vo výške 69,63 %. Priemerná RPMN v rozhodnom období bola podľa úverovej zmluvy vo výške 45,60 %. Dohodnutá RPMN tak bola o 52,7 % vyššia než priemerná RPMN. Jednoznačne tak ide o zmluvné dojednania, ktoré sú neplatné pre rozpor s dobrými mravmi ako aj pre ich neprijateľnosť. Odvolateľka žiadala priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 379 C. s. p.), ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie a nevyžaduje to ani verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario). Po jeho preskúmaní v medziach odvolacích dôvodov a väd, na ktoré je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti (§ 380 C. s. p.) a potom, čo stranám dal bezvýsledne priestor vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia právneho predpisu (§ 382 C. s. p.), dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

20. Súdom prvej inštancie bol zistený a pre odvolací súd je podľa § 383 C. s. p. záväzný skutkový stav reprodukovaný v odsekoch 6 až 15 tohto rozsudku. Skutkový stav takto zistený súdom prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 C. s. p. a je v podstate len reprodukciou listín, medzi ktorými neboli rozpory a ktorých pravosť a pravdivosť v konaní nebola spochybnená.

21. Podľa § 379 C. s. p. je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania žalovaného, keďže tu (okrem výroku o trovách konania) nejde o žiaden z prípadov písmen a) až c) uvedeného paragrafu. Žalovaný v odvolaní výslovne napadol všetky výroky preto predmetom prieskumu odvolacieho súdu je celé rozhodnutie.

22. Súd prvej inštancie posúdil zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500014826 zo dňa 28.8.2012 ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzavretia zmluvy, ale aj ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. O. z. Odvolací súd nepovažuje za správne závery súdu prvej inštancie ohľadom absencie náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré neobstoja s ohľadom na žalovaným citovaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia proti Kláre Bíróovej. Povinnosť súdov Slovenskej republiky vykladať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. tak, ako to v uvedenom rozsudku naznačil Súdny dvor Európskej únie, pritom už ustálil vo svojej judikatúre aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (porov. uznesenia sp. zn. 3Cdo/146/2017, 3Cdo/56/2018, 4Cdo/187/2017, 4Cdo/211/2017, 7/ Cdo/98/2018). Odvolací súd však napriek tomu nepovažuje za potrebné sa podrobnejšie zaoberať týmito právnymi závermi súdu prvej inštancie. Úrok dohodnutý v zmluve o revolvingovom úvere č. 8500014826 je podľa odvolacieho súdu rozporný s dobrými mravmi, v dôsledku čoho je úverová zmluva v tejto časti neplatná podľa § 39 O. z. Zo zisteného skutkového stavu pritom vyplýva, že v tejto zmluve je dohodnutá ročná úroková sadzba 70,01 %. Takáto výška úroku odporuje dobrým mravom, a to napriek tomu, že pohľadávka na splatenie poskytnutého úveru nie je zabezpečená žiadnym zabezpečovacím prostriedkom okrem dohody o zrážkach zo mzdy a že

je poskytnutá v relatívne nízkej sume, takže aj každý úrok sa prejaví relatívne vyššou percentuálnou sadzbou (porov. napr. uzn. NS SR 6MOBdo/5/2009). Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo/26/2011) totiž pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Úroková sadzba 70 % je podľa názoru súdu jednoznačne úžernícka, pretože predstavuje viac než dvojtretinové zhodnotenie peňažných prostriedkov, teda viac než dvojtretinové zvýšenie ceny tovaru oproti prípadu, kedy by žalovaný ako kupujúci zaplatil tovar ihneď. Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 O. z. neplatná, keďže súd je aj pri neexistencii zákonného obmedzenia výšky úrokovej sadzby oprávnený a povinný skúmať jej súlad s dobrými mravmi v zmysle § 39 O. z.

23. Dôsledkom neplatnosti dojednania o úrokovej sadzbe je však úplná absencia akejkoľvek úrokovej sadzby v zmluve o revolvingovom úvere č. 8500014826. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. v rozhodnom znení sa však spotrebiteľský úver pre absenciu úrokovej sadzby považuje za bezúročný a bez poplatkov. V dôsledku toho má absencia (neplatnosť) úrokovej sadzby v zmluve o (úročenom) spotrebiteľskom úvere za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Keďže poskytnutý úver je v prerokovanej veci bezúročný a bez poplatkov, žalovaná ako veriteľ mala nárok len na zaplatenie reálne vyplatennej istiny, ktorá bola už pri výplate znížená o poplatok za službu odkladu splátok. Podľa zisteného skutkového stavu žalovaný vyplatil žalobkyni 1.284,25 eur, no žalobkyňa mu zaplatila 1.829,27 eur, t. j. o 545,02 eur viac, avšak ako uviedol súd prvej inštancie domáhala sa len sumy 303,91 eur, preto odvolací súd podľa § 388 C. s. p. rozsudok v časti určenia bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol, pretože odvolací súd konštatoval, že uvedená zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, čo si vyriešil ako predbežnú otázku vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu (žaloba na plnenie, t. j. výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil).

24. Ďalšou časťou svojej žaloby sa žalobca domáhal určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá k zmluve č. 8500014826 je neplatná. Podľa § 137 písm. c) C. s. p. sa žalobou možno domáhať určenia, že tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; ten netreba preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Podobne podľa § 137 písm. d) C. s. p. sa možno domáhať aj určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Napriek tomu, že dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku naznačuje, že žaloba o neplatnosť právneho úkonu je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) C. s. p., odvolací súd s týmto názorom nesúhlasí. Žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa totiž v doterajšej doktríne (porov. už napr. Rubeš, J. a kol. Komentár k občianskemu súdnemu poriadku. 2. diel. Bratislava : Osveta 1959, s. 607) i judikatúre (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/187/2016) považovali za žaloby o určenie, že tu nie je právny vzťah (právo) založený takýmto úkonom. Napokon, platnosť resp. neplatnosť právneho úkonu nie je „právnou skutočnosťou“, ale právnym hodnotením (následkov) určitej skutočnosti. Preto súd považuje žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy za žalobu o určenie, že tu nie je právo založené takýmto právnym úkonom. Podľa § 137 písm. c) C. s. p. sa však určenia, že tu právny vzťah je alebo nie je, možno domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem.

25. Z už citovaného § 137 písm. c) C. s. p. vyplýva, že naliehavý právny záujem netreba preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Žalobkyňa, ako aj súd prvej inštancie citovali ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy z čoho vyvodzovali jeho naliehavý právny záujem, keď z tohto ustanovenia vyplýva, že spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Podľa odvolacieho súdu však § 137 písm. c) C. s. p. nemožno vykladať tak, že tento naliehavý právny záujem je tu daný vždy, ak určitý právny predpis len spomína možnosť domáhať sa určitej ochrany, akým je napr. cit. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. Vyplýva to predovšetkým z rozdielnej formulácie § 137 písm. c) a d) C. s. p. - kým žaloba o určenie právnej skutočnosti je prípustná všade tam, kde to právo pripúšťa (bez potreby dokazovať ďalšie podmienky), pri žalobe o určenie, že tu právo je alebo nie je, vyžaduje zákon výslovne to, aby z osobitného predpisu vyplýval „naliehavý právny záujem“. Z osobitného predpisu teda musí vyplývať

taká úprava použitia určovacej žaloby, že práve prostredníctvom určenia určitého práva sa vyrieši sporná situácia predpokladaná v danom právnom predpise. Inak povedané, určitý právny predpis musí vyslovene predvídať, že na riešenie určitej situácie je nevyhnutné podať určovaciu žalobu a výsledok konania o nej bude mať priamy vplyv na vyriešenie danej situácie. Typickým takýmto prípadom je napr. žaloba o určenie dedičského práva podľa § 194 C. m. p. (pretože jej predmetom je - napriek zvláštne formulovanému § 194 ods. 1 C. s. p. - otázka, komu patrí dedičské právo po poručiteľovi). Z § 194 C. m. p. je totiž zrejmé, že táto žaloba je zákonom predpokladaným prostriedkom k vyriešeniu sporu o dedičské právo v konaní o dedičstve a na jej vyriešení závisí ďalší postup konania o dedičstve (§ 194 ods. 2 C. m. p.). Ďalším takýmto prípadom sú napr. žaloby o určenie pohľadávky podľa § 32 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, kde z § 32 ods. 9 a 18 cit. zák. zreteľne vyplýva, že práve takáto určovacia žaloba je zákonom predpokladaným prostriedkom riešenia sporu medzi veriteľom a správcom o to, či prihlásená pohľadávka bude uspokojovaná z výťažku konkurzu alebo nie, a jej výsledok je pre riešenie tohto sporu kľúčové. V týchto prípadoch z príslušného právneho predpisu vždy vyplýva, že určovacia žaloba tu rieši na riešenie konkrétneho sporu vzniknutého v určitej situácii a na jeho vyriešenie je vhodným a účinným prostriedkom, pretože iná žaloba by prichádzala do úvahy len ťažko. Z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. však žiaden takýto následok nevyplýva. Nemožno z neho vyvodiť, že by prostriedkom ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami mala byť práve žaloba o určenie ich neplatnosti a že práve táto žaloba má slúžiť na riešenie určitého konkrétneho sporu predpokladaného v tomto zákone a že od jeho riešenia by podľa tohto zákona mal priamo závisieť postup iného orgánu alebo strán. Podľa odvolacieho súdu je však vo všeobecnosti ťažko predstaviteľné, že by zákonodarca takýmto spôsobom vystavil všetkým spotrebiteľom „bianco šek“ na to, aby sa mohli domáhať ochrany práve a len určovacou žalobou, a to bez ohľadu na to, či by takéto určenie bolo účelné alebo nie, či by mohlo mať pre spotrebiteľa alebo pre jeho právny vzťah k veriteľovi akýkoľvek iný význam presahujúci samotnú deklaráciu neplatnosti. Takýto výklad by totiž súdom uložil povinnosť rozhodovať v čisto akademických sporoch, ktoré majú len minimálny alebo dokonca žiaden význam pre skutočný právny život.

26. Vychádzajúc z uvedeného tak treba uzavrieť, že ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. nezakladá bez ďalšieho naliehavý právny záujem spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe § 137 písm. c) časti pred bodkočiarkou C. s. p. tak žalobkyňa bola povinná tvrdiť a dokázať konkrétny naliehavý právny záujem na takomto určení. Podľa judikatúry ide pri skúmaní naliehavého právneho záujmu o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porov. už R 17/1972), prípadne tam, kde sa určovacou žalobou predíde žalobe na plnenie (porov. judikát R 24/1995). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (pozri rozhodnutie NS SR v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/98/2004, 3Cdo/112/2004, 1Cdo/91/2006, ako aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/56/2011).

27. V prerokúvanej veci žalobkyňa vyvodzovala naliehavý právny záujem z toho, že je potrebné zamedziť žalovanému vo vykonávaní zrážok z jej mzdy. V takom prípade totiž určovacia žaloba má práve len charakter predbežnej otázky k nároku žalobkyne na bezdôvodné obohatenie a finančné zadosťučinenie, pretože si ich žalobkyňa v podanej žalobe uplatnila a bola úspešná posudzovaná, keďže Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je založená na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške jeho pohľadávky a príslušenstva, musí byť preto preukázané, že veriteľ uplatňuje alebo môže vymáhať od spotrebiteľa také peňažné plnenia, na ktoré nemá nárok. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, žalovaný ako dodávateľ nemá voči žalobkyňi žiadnu pohľadávku vyplývajúcu z predmetnej úverovej revolvingovej zmluvy, ktorú by mala zabezpečovať práve Dohoda o zrážkach zo mzdy. Keďže niet žiadneho zákonného dôvodu považovať samotnú pohľadávku žalovaného z predmetnej úverovej revolvingovej zmluvy, potom nemôže byť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy. Takýto záver nemožno vyvodiť ani z čl. 6 ods. 1 smernice

93/13/EHS judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor na strane jednej vo viacerých rozsudkoch konšatoval, že v prípade neexistencie právnej úpravy v práve Únie sú podmienky opravných prostriedkov zameraných na zabezpečenie ochrany práv jednotlivcov vyplývajúcich z práva Únie vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu podľa zásady ich procesnej autonómie. Takéto pravidlá však nesmú byť menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú viesť k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity, porov. napr. rozsudok SD EÚ vo veci C-618/10, Banco Espanol de Crédito, ods. 46). Zo zásady ekvivalencie vyplýva, že pokiaľ má vnútroštátny súd možnosť alebo povinnosť preskúmať ex offio platnosť právneho aktu s ohľadom na vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, takisto má s ohľadom na kritériá smernice 93/13 využiť túto právomoc na účely preskúmania ex offio nekalej povahy zmluvnej podmienky spadajúcej do jej pôsobnosti. V prípade, ak vnútroštátny súd zistí, že v situáciách vnútroštátnej povahy disponuje touto právomocou, je povinný využiť túto právomoc v situácii, akou je tá v spore vo veci samej, ktorá ohrozuje zachovanie práv, ktoré vyplývajú pre spotrebiteľa z práva Únie (porov. napr. rozsudok vo veci C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones, ods. 53). Podľa názoru odvolacieho súdu tak z citovaného rozsudku možno odvodiť, že vnútroštátny súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prekračovať hranice vnútroštátneho procesného práva týkajúce sa napr. osobitných podmienok procesnej prípustnosti určovacích žalôb v podobe naliehavého právneho záujmu. Vnútroštátny súd má totiž podľa práva Slovenskej republiky zásadne povinnosť prihliadať na neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi, ale pokiaľ je takáto neplatnosť žalovaná určovacou žalobou, môže tak robiť len za predpokladu naplnenia podmienky naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) C. s. p. Preto podľa odvolacieho súdu požiadavka naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení neodporuje ani princípu ekvivalencie, ani princípu efektivity práva Únie tak, ako ju vykladá Súdny dvor vo svojej judikatúre, preto odvolací súd podľa § 388 C. s. p. napadnutý rozsudok vo výroku o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zmenil tak, že žalobu zamietol (výrok II.).

28. V prejednávanej veci bol predmetom konania aj nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

29. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu. V danom prípade však to bol práve žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobkyni absolútne neplatnú formulárovú zmluvu a následne sa domáhal realizácie neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd vyššie popísal dôvody neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere v časti dohody o úroku. Námetka žalovaného, že v osobitnom konaní nebolo preukázané pred súdom prvej inštancie vydanie rozhodnutia medzi stranami sporu, ktoré predstavuje rozhodnutie o porušení povinností žalovaného je irelevantná, pretože žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv vyplývajúcich z predpisov o ochrane spotrebiteľa, a preto je daný právny základ finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.

30. Pri určení výšky priznaného finančného zadosťučinenia súd prvej inštancie taktiež nepochybil a odvolací súd sa s priznanou výškou stotožnil, majúc za to, že táto zodpovedá svojmu účelu, keď je potrebné toto finančné zadosťučinenie vnímať ako poskytnutú satisfakciu žalobkyni ako spotrebiteľke a tiež ako odmenu pre žalobkyňu ako spotrebiteľku.

31. Zmenou napadnutého rozsudku vznikla podľa § 369 ods. 2 C. s. p. odvolaciemu súdu povinnosť rozhodnúť o celom nároku na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania. Predmetom žaloby v prerokúvanej veci boli štyri relatívne samostatné nároky - určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru poskytnutého žalobkyni na základe zmluvy o revolvingovom úvere, vydanie bezdôvodného obohatenia a uloženie povinnosti finančného zadosťučinenia neplatnosti. Pretože prvé dva nároky nemožno oceniť peniazmi, nemožno teda určiť ich relatívnu váhu voči tretiemu a štvrtému nároku v peniazoch, treba na účely rozhodnutia o trovách celého sporu považovať tieto nároky za rovnocenné, teda vychádzať z ich štvrtinového podielu na celom spore. Žalobkyňa bola úspešná s tretím a štvrtým nárokom (t. j. v 2/4) a s prvým a druhým nárokom bol úspešný žalovaný v rozsahu (2/4). Vzhľadom k uvedenému vyslovil, že žiadna zo strán konania nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 1 a 2 C. s. p.). Odvolací súd len upresňuje, že týmto výrokom je nahradené rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania v celom rozsahu.

32. K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C. s. p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.